

Het mazelen-bof-rubella-vaccin en autisme

Referenties

Hviid A, Hansen JV, Frisch M, Melbye M. Measles, mumps, rubella vaccination and autism: a nationwide cohort study. *Ann Intern Med* 2019. DOI: 10.7326/M18-2101

Duiding

Barbara Michiels, Vakgroep Eerstelijns- en Interdisciplinaire Zorg, Centrum voor Huisartsgeneeskunde, Universiteit Antwerpen

In 1999 besprak Minerva twee studies (1-3) die het vermeende verband tussen mazelen-bof-rubella (MBR) vaccinatie en autismspectrumstoornis weerlegden (4). Met de recente uitbraken van mazelen wereldwijd komen ook deze hardnekkige foutieve theorieën echter weer in de belangstelling.

Recent verscheen er een Deense **cohortstudie** waarbij 657 461 kinderen geboren tussen 1999 en 31 december 2010 vanaf 1-jarige leeftijd werden opgevolgd tot 31 augustus 2013 (5). Gedurende 5 025 754 persoonjaren kregen 6 517 kinderen de diagnose van autismspectrumstoornis (**incidentie** 129,7 per 100 000 persoonjaren). Men berekende een **hazard ratio** (MBR-gevaccineerden versus niet-gevaccineerden) van 0,93 (met 95% BI van 0,85 tot 1,02) waarbij gecorrigeerd werd voor leeftijd, geboortjaar, geslacht, andere vaccinaties, autisme in de familie en risicofactoren voor autisme zoals leeftijd van de ouders, roken tijdens de zwangerschap, manier van bevallen, vroeggeboorte, Apgarscore na 5 minuten, laag geboortegewicht en hoofdomtrek. Uniek in deze studie is de analyse in specifieke subgroepen. In de subgroepen met een familiale geschiedenis van autisme of verhoogde risico's voor autisme kon men evenmin met het MBR-vaccin een toename van autismspectrumstoornissen vaststellen. Er was ook geen clustering van autismegevallen in specifieke periodes na vaccinatie (1ste, 2de, 3de, 4de jaar en langer na vaccinatie).

Eigenlijk mag dit resultaat ons niet verrassen. Autismespectrumstoornis is een ontwikkelingsstoornis die zich reeds manifesteert op 12 maanden na de geboorte, dus vóór de eerste toediening van het MBR-vaccin (6,7). Logischerwijs kan dit vaccin niet aan de basis liggen van deze stoornis.

Besluit

Deze grote, degelijk uitgevoerde Deense cohortstudie toont aan dat er geen verband is tussen een mazelen-bof-rubella-vaccinatie en de ontwikkeling van autismspectrumstoornis.

Voor de praktijk

Mazelen blijft een ernstige virale infectie die van mens tot mens wordt overgedragen en gepaard gaat met ernstige morbiditeit die kan leiden tot blijvende letsels en mortaliteit. Het levend afgezwakt vaccin voorkomt niet alleen de ziekte bij het individu maar bij voldoende hoge vaccinatiegraad (>95%) ook de verspreiding van het virus in de gemeenschap (8). Dit is vooral van belang voor de bescherming van kwetsbare pasgeborenen (jonger dan 1 jaar) en immuungecompromitteerden. Gezien het grote belang van een hoge vaccinatiegraad tegen mazelen dient de toediening van dit vaccin aangemoedigd te worden en dienen onvoldoende beschermden personen een inhaalvaccinatie te krijgen. Recent werd het basisvaccinatieschema aangepast en werd de leeftijd voor toediening van het tweede MBR-vaccin verschoven van 10 jaar naar 7-9 jaar (7). Nog steeds is er een cohortte volwassenen geboren tussen 1970 en 1995 die onvoldoende beschermd is door het niet doormaken van mazelen voor de start van de mazelenvaccinatie op bevolkingsniveau (vóór 1985) of het ontbreken van een booster op 10-jarige leeftijd (na 1985). Zij kunnen beschermd worden door toediening van respectievelijk 2 MBR-dosissen met een interval van 4 weken of 1 herhalingsinenting (9).

Referenties

1. Lemiengre M. No evidence for measles, mumps, and rubella vaccine-associated inflammatory bowel disease or autism in a 14-year prospective study. *Minerva* 1999;28(6):254-5.
2. Peltola H, Patja A, Leinikki P, et al. No evidence for measles, mumps, and rubella vaccine associated inflammatory bowel disease or autism in a 14-year prospective study. *Lancet* 1998;351:1327-8. DOI: 10.1016/S0140-6736(98)24018-9
3. Taylor B, Miller E, Farrington CP, et al. Autism and measles, mumps, and rubella vaccine: no epidemiological evidence for a causal association. *Lancet* 1999;353:2026-29. DOI: 10.1016/s0140-6736(99)01239-8
4. Lee JW, Melgaard B, Clements CJ, et al. Autism, inflammatory bowel disease and MMR vaccine. *Lancet* 1998;351:905-9. DOI: 10.1016/S0140-6736(98)26012-0
5. Hviid A, Hansen JV, Frisch M, Melbye M. Measles, mumps, rubella vaccination and autism: a nationwide cohort study. *Ann Intern Med* 2019. DOI: 10.7326/M18-2101
6. Vaccinatie tegen mazelen, bof en rubella (MBR) – kinderen en adolescenten – herziening 2013. Hoge gezondheidsraad. Advies nr. 8811.
7. Basisvaccinatieschema kinderen. Hoge gezondheidsraad. Advies nr. 9141.
8. Lo NC, Hotez PJ. Public health and economic consequences of vaccine hesitancy for measles in the United States. *JAMA Pediatr* 2017;171:887-92. DOI: 10.1001/jamapediatrics.2017.1695
9. Richtlijn infectieziektebestrijding Vlaanderen – mazelen (mobilli). Agentschap Zorg en Gezondheid. Basistekst LCI 10.2013. Vlaamse versie 03/2019.